

JAK SE TAM DOSTAT

Rozloha Železných hor je přes tři sta čtverečních kilometrů a nástupních míst na výlety i víkendové pobyty je hned několik. Kdo cestuje vlakem a chce navštívit východní část, měl by z Prahy zvolit variantu přes Pardubice a Chrudim. Pro návštěvu západní části je výhodnější jet přes Kolín do Čáslavi. Nejvhodnější dopravu ale tentokrát poskytne auto.

V městečkách Železných hor zaparkujete v naprosté většině bez potíží a zadarmo. Přesto se vyplatí si dopředu prostudovat jízdní řády na železničních lokálních tratích, třeba z Čáslavi do Třemošnice. Na jedné zastávce můžete zaparkovat auto, vlakem popojet několik zastávek a údolím říčky Doubravy se vrátit malou vycházkou zpátky.

FOTO: VÁCLAV TRACHTA

Na romantickém zámku Žleby najdete bohatou sbírku zbraní.

KAM NA JÍDLO

Centrem kulinářského hodování Železné hory nejsou, ale v poctivých hostincích a restauracích se najíte dobře. Některá místa k jídlu nabídnou i jistou dávku pozoruhodnosti. Například při obědě na zahrádce **restaurace Minařík** v Ronově nad Doubravou si můžete vychutnávat ospalou náladu ztichlého poledního náměstí. Přes tmavá skla slunečních brýlí může obraz dostat šedavý nádech, od kterého už je jen krůček k náladě filmu Městečko na dlani, který se tu natáčel. U Minaříka vaří dobře. Za cenu mírně přesahující sto korun si můžete dát třeba masový špíz, k němu opečené brambory a vychlazený Budvar. Stačí si jen vybrat, zda světlý či tmavý. Česnečka se smaženými kostičkami chleba už oběd nijak výrazně neprodraží. Kolem padesáti korun stojí smažené sýry, mají tu eidam, hermelín i olomoucké tvarůžky.

Za zmínku stojí i na první pohled nenápadný kiosek v Kraskově nedaleko kempu u rybníka. Název **U čtyř prstů** pochopíte hned, když si přečtete jméno vedoucího – František Bezpalec. Někdejší vyhlášený kavárník z nedalekých Pardubic opustil před časem krajské město a v duchu Cimrmanovy Hospody na mýtině se přesunul na venkov. Jak se sám občas hostům svěřil, lákalo ho to do míst, kde by měl svůj podnik a kam by ale nechodilo moc lidí. To však na Kraskově platilo jen chvíli. Dobře ošetřené pivo, dostatečná nabídka občerstvení a zastřešené posezení lákají výletníky, hosty blízkého kempu i místní obyvatele k pravidelnému posezení. Zapříst rozhovor s kavárníkem Bezpalcem je snadné, stačí se pobavit o hokeji. Hraje-li se v Pardubicích extraligový zápas, majitel kiosku pravidelně odjíždí na předplacené místo na tribuně.

→ městský archiv. Syn Antonín to už se štetci a barvami uměl. Jedna z vycházek ho zavedla za městská humna do míst, kde nad řekou stojí kostel svatého Kříže. Údolí Doubravy Chittussi namaloval, obraz se mu povedl a dnes ho můžete zhlédnout v Národní galerii.

Správně se podívat

Železné hory nejsou tvořeny vrcholy, které by vám zastínily obzor. Rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším místem je čtyři sta výškových metrů a hlavní vrchol Vestec měří pouze 668 metrů. Při příjezdu od jihu, z Českomoravské vrchoviny, ani nezaregistrujete, že přejíždíte do „hor“.

Přesto ale existuje monumentální pohled na toto nevelké pohoří, a to od Polabské nížiny. Postavíte-li se mezi Kolínem a Přeloučí zády k Labi a podíváte se k jihu, uvidíte tmavý pás zalesněného hřebenu. Zkuste se po některé z okresních silnic přiblížit k Čáslavi a jedte přes Vrdu do Podhořan. Narazíte na ostrou hranu, kde Železné hory spadají příkře do rovinné zemědělské krajiny. Stejnou podívanou nabízí jízda po silnici mezi Třemošnicí a Běstvinou. Hřbet Kaňkových hor tu je rovněž strmý.

I když se to někomu nemusí na první pohled zdát, Železné hory jsou skutečné hory. Pro každého, kdo bydlí poblíž hlavního železničního tahu z Prahy do Ostravy, je tohle ta vůbec nejlepší kombinace pro jejich návštěvu – přiblížit se k horám vlakem a zvlněnou krajinou putovat na kole.

300 let bez rytířů

Užitečné je začít cestu na zřícenině hradu Lichnice, která se vypíná nad Třemošnicí. Více než tři sta let opuštěné ruiny jsou dominantou regionu a je od nich dobrý výhled, který pomůže naplánovat další putování.

Hrad, poprvé postavený ve třináctém století, byl několikrát dobyt a poprvé začal chátrat již v šestnáctém století. Za třicetileté války byl ale ještě

jednou opraven pro císařskou posádku. Jenže v polovině sedmnáctého století dopltil, podobně jako jiná opevněná sídla, na rozkaz Ferdinanda III. Ten totiž nařídil boření hradů, aby se nemohly stát centry odporu proti státní moci. Do současné doby se dochovaly jen zbytky některých zdí a věží. Odpověď na otázku, kam se zbytek Lichnice poděl, není složitá. Stačí se podívat ze zříceniny dolů. Značná část kamene z opevnění byla použita na stavbu vesnice Podhradí. I ta stojí za krátkou prohlídku. Na jižním konci totiž stojí Žižkův dub, starý zřejmě 800 let. Obvod kmene měří devět metrů a je to nejstarší strom na Chrudimsku.

Výhled na Železné hory je z jižní části zříceniny. Směrem vlevo lze zhlédnout hladinu rybníka v Kraskově a za vrcholky, které jsou za ním, se ukrývá přehrada Seč. Dál je

Novobaroční kostel svatého Vavřína na náměstí v Ronově nad Doubravou

věž televizního vysílače Krásný a o další kilometry dál Trhová Kamenice ležící už na jihovýchodním okraji Železných hor. Budete-li mít s sebou kola, vydejte se tím směrem. Čekají vás desítky kilometrů vesměs klidných silnic, často vedoucích rozlehlými lesy. Ubytování seženete v Násavrkách, Horním Bradle nebo Trhové Kamenici.

Podíváte-li se přímo na jih, budete mít před sebou hřeben zvaný Kaňkovy hory. Je porostlý starými buky a už třináct let je součástí národní